

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

«19» 10 2016р.

«Фінанси зарубіжних країн»

Робоча програма
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030508 «Фінанси і кредит»

Луцьк – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси зарубіжних країн» для студентів 3 курсу підготовки бакалавра напряму 6.030508 «Фінанси і кредит» "26" серпня, 2016 р. –42 с.

Розробник: д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування М.І.

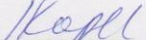
Карлін

Рецензент: к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Проць Н.В.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол № 1 від 26.08 2016 р.

Завідувач кафедри: _____ (Карлін М.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління
протокол №1 від 07.09.2016 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Бегун С.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 19.10.2016 р.

© Карлін М.І., 2016

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ „ФІНАНСИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”
4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня-програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	0305 «Економіка та підприємництво»	вибіркова
Модулів 3	6.030505 – Фінанси і кредит»	Рік підготовки 4
Змістових модулів 2		Семестр 8
ІНДЗ: є		Лекції 20 год.
Загальна кількість годин 144		Практичні (семінари) 18 год.
Тижневих годин	Освітній ступінь - бакалавр	Лабораторні 8 год.
аудиторних 4		Самостійна робота 42 год.
самостійної роботи 4		Індивідуальна робота 48 год.
індивідуальної роботи 4		Форма контролю: <u>залік</u>

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Реформування фінансової системи України на ринкових засадах вимагає ознайомлення з досвідом функціонування фінансових систем розвинутих, постсоціалістичних та інших країн. Це дасть змогу уникнути недоречностей в реформуванні бюджетної системи України, при розробці нового податкового законодавства, при запровадженні сучасних підходів до взаємовідносин “центр-регіони”.

Пропоновані рекомендації включають вузлові питання, на які необхідно звернути увагу під час вивчення курсу “Фінанси зарубіжних країн”.

Цей курс є вибірконим для студентів економічних факультетів, які навчаються за спеціальністю “Фінанси”. Він також може читатися, як курс за вибором для студентів інших економічних спеціальностей.

Предметом курсу є фінансові відносини, які виникають у зарубіжних країнах ЄС із приводу формування і використання коштів державного і місцевого бюджетів та позабюджетних фондів, фінансів підприємств і домашніх господарств.

Метою курсу є ознайомлення студентів з особливостями формування та використання державних і місцевих бюджетів у зарубіжних країнах з основами оподаткування в цих країнах всіх суб'єктів господарювання та населення.

Завданнями курсу є: ознайомлення студентів із загальними принципами формування та використання державних фінансів у зарубіжних країнах; пояснення їм особливостей формування та використання коштів місцевих бюджетів; з'ясування змін у використанні державних і місцевих фінансів у постсоціалістичних країнах; виявлення нових тенденцій в оподаткуванні; з'ясування шляхів боротьби з ухиленням від оподаткування, з “тіньовою” економікою.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ „ФІНАНСИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

№ п / п	Теми	Кількість годин		
		лекцій	семінари	Сам. робота
	Змістовний модуль I. Теоретичні засади побудови фінансових систем			
1.	Громадянське суспільство, ринок і державні фінанси	1	1	2
2.	Державні фінанси в демократичному суспільстві	1	1	2
3.	Державні доходи. Крива Лаффера та зміни в ній.	2	2	
4.	Державні видатки як регулятори економічних процесів	1	2	
5.	Бюджетні дефіцити, їхні причини і соціально економічні наслідки	1	-	2
6.	Фінансові системи США та Японії	2	2	2
7.	Фінанси Європейського Союзу та окремих країн Європейського Союзу (1-га частина)	2	2	6
	Разом за I модуль	10	10	14
	Змістовний модуль II. Фінанси окремих країн світу			
7.	Фінанси окремих країн Європейського Союзу (2-га частина)	4	6	6
8.	Фінанси КНР та Індії	2	2	2
9.	Фінанси Російської Федерації та окремих країн СНД	2		2
10.	Фінанси окремих країн, що розвиваються	2	-	4
	Разом за II модуль	10	8	14
	РАЗОМ	20	18	28

Форма контролю – залік

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Тема 1. Громадянське суспільство, ринок і державні фінанси.

Громадянське суспільство і фінанси. Суспільні блага, їх особливості. Державні фінанси в умовах ринкової економіки. Негативні і позитивні зовнішні екстерналії. “Податок Пігу”. Критика Коузом “податку Пігу”. Сильні і слабкі сторони теореми Р. Коуза. Значення теорії Р. Коуза для ефективного розподілу фінансових ресурсів у державі.

Тема 2. Державні фінанси в демократичному суспільстві.

Вибір як прийняття рішень. Правило більшості. Теорема К. Ерроу. Умови оптимального вибору. Оптимум Парето. Політична рівновага. Фактори, що впливають на політичну рівновагу. Маніпулювання перевагами виборців. Логролінг.

Тема 3. Державні доходи. Крива Лаффера.

Методи фінансування державних видатків. Мета і принципи формування державних доходів. Основи оподаткування в цивілізованому суспільстві. Крива А.Лаффера. Розподіл податкового тягара. Ухилення від податків. Офшорні зони. “Тіньова” економіка у розвинутих країнах. “Відмивання брудних грошей.” Боротьба з цим явищем у розвинутих країнах.

Тема 4. Державні видатки як регулятори економічних процесів.

Закон Вагнера. Соціальна держава загального добробуту. Змішана модель розподілу у розвинутих країнах. Державна квота. Позитивні і негативні наслідки бюджетного фінансування бідних. Негативний прибутковий податок. “Чиста” теорія державних видатків. Тенденції до оптимізації державних видатків та соціальних витрат.

Тема 5. Бюджетні дефіцити: їхні причини і соціально-економічні наслідки.

Причини бюджетних дефіцитів. Наслідки бюджетних дефіцитів. Сучасні процедури аналізу бюджетного дефіциту. Боргове фінансування дефіциту бюджету. Бюджетний дефіцит і державний борг. Оптимізація бюджетних дефіцитів у розвинутих країнах. Інфляція і дефляція Дефіцит чи профіцит бюджету: що краще в сучасних умовах розвитку.

Тема 6. Фінансові системи США і Японії.

Федеральні фінанси США. Фінанси штатів та місцевих органів влади в США. Фінанси Японії, особливості місцевого фінансування. Особливості прямого і непрямого оподаткування в США і Японії. Особливості функціонування податкових служб у США і Японії. Права і обов’язки працівників податкової служби США. Права і обов’язки платників податків у США. Особливості фінансової кризи 2008-2009 років в США і Японії.

Тема 7. Фінанси Європейського Союзу та окремих країн ЄС.

Фінанси ЄС. Фінанси ФРН. Особливості прямого і непрямиго оподаткування в ФРН. Особливості діяльності податкових органів ФРН. Фінанси Франції. Особливості прямого і непрямиго оподаткування в Франції. Фінанси Великобританії. Особливості прямого і непрямиго оподаткування у Великобританії. Фінанси країн Бенілюксу. Фінанси нових членів ЄС. Проблеми фінансування програм ЄС у зв'язку з вступом до цієї організації нових членів (з 2004р.). Фінанси Польщі. Фінанси Словаччини. Фінанси Угорщини. Фінанси Чехії.

Тема 8. Фінанси КНР та Індії.

Фінансова система КНР. Державні фінанси КНР. Місцеві фінанси КНР. Податки в КНР. Фінанси Індії: доходи і видатки. Види податків в Індії. Податкова реформа в Індії.

Тема 9. Фінанси Російської Федерації та окремих країн СНД.

Фінанси Російської Федерації. Проблеми міжбюджетних відносин у Російській Федерації та шляхи їх вирішення. Структура податкової системи Російської Федерації. Шляхи реформування податкової системи Російської Федерації. Зміни у прямому оподаткуванні. Особливості фінансової кризи 2008-2009 роках Російській Федерації. Фінанси Казахстану. Фінанси Білорусі.

Тема 10. Фінанси окремих країн, що розвиваються.

Фінанси країн, що розвиваються (ПАР, Нігерія, Індонезія). Фінанси нових індустріальних країн (Республіка Корея). Проблеми функціонування фінансових систем деяких латиноамериканських країн (Аргентина, Бразилія).

Тематика лекцій

Тема 1. Громадянське суспільство, ринок і державні фінанси. (1 год.)

1. Суспільні блага і державні фінанси в умовах ринку. Особливості суспільних благ.
2. Негативні і позитивні зовнішні екстерналії. “Податок Пігу”.
3. Критика Коузом “податку Пігу”.

Тема 2. Державні фінанси в демократичному суспільстві. (1 год.)

1. Теорія суспільного вибору.
2. Правило більшості.
3. Концепція рівноваги.
4. Теорема К. Ерроу. Оптимум Парето.

Тема 3. Державні доходи. Крива Лаффера. (2 год.)

1. Методи фінансування державних видатків.
2. Мета і принципи формування державних доходів.
3. Основи оподаткування в цивілізованому суспільстві.
4. Ухилення від податків. Тіньова економіка. ”Відмивання брудних грошей” та боротьба з цим явищем в світі.

Тема 4. Державні видатки як регулятори економічних процесів. (1 год.)

1. “Закон Вагнера” і соціальна держава загального добробуту.
2. Моделі розподілу у розвинутих країнах.
3. Бюджетне фінансування малозабезпечених.
4. Негативний прибутковий податок.

Тема 5. Бюджетні дефіцити, їхні причини і соціально-економічні наслідки. (1 год.)

1. Причини бюджетних дефіцитів.
2. Наслідки бюджетних дефіцитів.
3. Боргове фінансування дефіциту бюджету.
4. Бюджетний дефіцит і державний борг.

Тема 6. Фінансові системи США і Японії. (2 год.)

1. Федеральні фінанси США.
2. Фінанси штатів та місцевих органів влади в США.
3. Система оподаткування в США
4. Особливості фінансової системи Японії.

Тема 7. Фінанси Європейського Союзу та окремих країн ЄС. (2 год.)

1. Фінанси ЄС.
2. Особливості фінансів та оподаткування ФРН.
3. Деякі особливості фінансів Франції.
4. Деякі особливості фінансової системи Великобританії.

Тема 8. Фінанси КНР та Індії. (2 год.)

1. Фінанси КНР. Державний і місцеві бюджети.
2. Види податків у КНР. Реформа податкової системи.
3. Фінанси Індії.
4. Податки в Індії.

Тема 9. Фінанси Російської Федерації та окремих країн СНД

1. Фінанси Російської Федерації. Доходи і видатки федерального бюджету.
2. Структура податкової системи Російської Федерації.
3. Фінанси Білорусі.
4. Фінанси Казахстану.

Тема 10. Фінанси окремих країн, що розвиваються. (2 год.)

1. Фінанси розвиткових країн Азії (Корея, Індонезія).
2. Фінанси розвиткових країн Латинської Америки (Бразилія, Мексика).
3. Фінанси розвиткових країн Африки (Нігерія, ПАР).

Питання на модулі I модуль

1. Негативні і позитивні зовнішні екстерналії.
2. Критика Р. Коузом «Податку Пігу»
3. Особливості методів фінансування державних видатків у розвинутих країнах.
4. Податковий тягар та ухилення від податків.
5. Причини дії «закону Вагнера» в сучасних умовах.
6. Проблеми бюджетного фінансування бідних у розвинутих раїнах.
7. Федеральні фінанси США: доходи і видатки.
8. Податкова система США та її вплив на фінанси підприємств та домогосподарств.
9. Особливості побудови та функціонування фінансової системи Японії.
10. Особливості оподаткування в Японії та його вплив на фінанси населення і підприємств.
11. Федеральні фінанси ФРН та управління ними.
12. Особливості оподаткування у ФРН та його вплив на фінанси підприємств і населення.
13. Державні фінанси Франції.
14. Регіональні і місцеві фінанси у Франції.
15. Особливості непрямого оподаткування у Франції.

II модуль

1. Структура державного бюджету Великої Британії та шляхи її оптимізації.
2. Податкова система Великої Британії та її особливості.
3. Загальна характеристика фінансової системи Італії.
4. Загальні основи побудови та реформування фінансової системи Іспанії в сучасних умовах.
5. Фінансова система Греції: проблми і перспектии.
6. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Польщі.
7. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Угорщини.
8. Фінансова система Латвії.
9. Фінансова система Литви.
10. Державні фінанси КНР. Доходи і видатки державного бюджету.
11. Фінансова система Індії. Доходи фі видатки федерального бюджету.
12. Федеральні фінанси Російської федерації.
13. Фінансова система Білорусії.
14. Фінанси Бразилії.
15. Фінанси Мексики
16. Фінанси Нігерії.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ФІНАНСИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

**I модуль (с-ри №1-5) Теоретичні засади побудови фінансових систем
Семінар 1. Зовнішні соціально-економічні ефекти і фінансова політика в громадянському суспільстві.***

При підготовці семінару особливу увагу слід звернути на аргументи Р. Коуза при доведенні ним своєї теореми, а також на її сильні і слабкі місця.

1. Особливості суспільних благ в громадянському суспільстві.
2. Негативні і позитивні зовнішні екстерналії. “Податок Пігу.”
3. Теорема Коуза. Критика Коузом “податку Пігу”.
4. Теорема К. Ерроу. Оптимум Парето.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К. 2004. Розд 1,2.
2. Карлін М.І. Державні фінанси України. К., 2008. Розд 1.
3. Курс экономической теории / Под ред. проф. М.И.Чепурина и проф. Е.А. Киселевой. Киров ”АСА”, 1997. гл.6. §6.
4. Коуз Р. Фирма, рынок и право. М, 1993. С.87-94.
5. Капелюшников Р.И. Коуз Р., или сотворение рынков – США: ЭПИ, 1993. №1. С.20.
6. Жильцов Е.Н. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М,1995. Гл.8.
7. Сакс Дж., Пивоварский О. Економіка перехідного періоду. К, 1996. Частина III Розділ 12.
8. Суторміна В.М. та ін. Держава. Податки. Бізнес. К., 1992. Гл. 2.
9. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. – К., 2000. – Гл. 4.
10. Політичні фінанси: регулювання і практика:Матер. міжн. конф. м.Київ. 29.04.2002.- К., 2002.
11. Основи демократії /За ред. А. Колодій. К., 2002. Розд. 14,16.
12. Pigou A.C. The Economics of Welfare .London, 1920.
13. Диропольський О.В. Теорія економіки державного сектора економіки. К., 2007
14. Фінанси/за ред.. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2008. – р. 1-4
15. Карлін М.І., Борисюк О.В. Управління державними фінансами. Луцьк, 2013, Р. 1,2

16. Карлін М.І. Фіскальна Політика і соціальні вимоги в сучасній Україні// Демографія та соціальна економіка. – К. 2012. - №17. с. 70-7

Додаткова література

1. Природа фірми. Походження. Еволюція, розвиток/За ред.. О.Е. Вільямсона.. С.Дж. Вільямсона. Пер. з англ. – К.: Аск. 2002. – 336 с.
2. Макконнелл К., Брю С. Економикс: принципы, проблемы и политика. М: Республика, 1992. Т.1. Гл.6. С.94-98.
3. Сутормина В.М. Финансы капиталистических государств. К: Высшая школа,1983.
4. Якобсон Л. Экономика общественного сектора. М, 1995.
5. Эрхард Л. Благосостояние для всех. М., 1991.
6. www. agova. ru (переклад найвідоміших книг з фінансів на російську мову).

Семінар 2. Особливості формування державних доходів.

При підготовці семінару необхідно з'ясувати особливості механізмів оподаткування у розвинутих країнах, шляхи ухилення від податків та напрямки боротьби з цим явищем у розвинутих країнах.

1. Особливості методів фінансування державних видатків у розвинутих країнах.
2. Особливості реалізації мети і принципів формування державних доходів у розвинутих країнах.
3. Основи оподаткування в цивілізованому суспільстві. Крива Лаффера.
4. Податковий тягар та ухилення від податків. Боротьба з "відмиванням брудних грошей".

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К. 2004. Розд 3.
2. Карлін М.І. Фінансова система сучасної Польщі. Луцьк. 2008. – р.19.
3. Крисоватий А. І. Податкові системи зарубіжних країн. Тернопіль, 2002.
4. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.1, §10-11.
5. Фінанси зарубіжних корпорацій / За ред. Федосова В.М. – К.: Либідь, 1993. – Гл.1, §3.
6. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 2, §2.
7. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.6.

8. Сумароков В.Н. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования. М, 1996. Гл. 2,4.
9. Курс экономической теории / Под ред. проф. М.И.Чепурина и проф. Е.А. Киселевой. Киров "АСА", 1997. Гл.12, §2, Гл.17, §2
10. Суторміна В.М. та ін. Держава. Податки. Бізнес. К., 1992. Гл. 3-7.
11. Блонкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. К., 2000.- Розд. 8,10,11.
12. Основи демократії /За ред. А. Колодій: К., 2002. – Розд. 16.§4.
13. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд1§2.
14. Карлін М.І., Борисюк О.В. Управління державними фінансами. Луцьк, 2013, Р. 1,2
15. Карлін М.І. Світові офшорні центри. К. 2013.
16. Карлін М.І. Івашко О.А. Фінансові системи Австралії, країн та залежних територій океанії. Луцьк, 2012. – Р. 4,5.
17. Карлін М.І. Івашко О.А. Фінансові системи країн Африки. Луцьк, 2012. – Р. 6,18.

Додаткова література

1. Соколовська А.Н. Податковий тягар в Україні. / Наукові праці НДФІ. Наук.зб. – Вип. 1. – К., 1996. – С. 81-90.
2. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995.
3. Долан Э. Дж., Макроэкономика. – С-Пб., 1994. – Гл. 7,11.
4. Жильцов Е.И. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М., 1995. Гл. IV.
5. Налоговые системы зарубежных стран / Под. ред. В.Г.Князева, Д.Г. Черника. М., 1997.
6. Laffer A.B., Seymour J.P. The Economics of the Tax Revolt: New York, 1979.
7. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн Львів, 2010.
8. Карлін М.І. Фінансові системи країн Америки. Тернопіль. 2011. – Р.19

Семінар 3. Державні видатки як регулятори економічних процесів.

При підготовці семінару необхідно з'ясувати причини зростання державних видатків у всіх країнах світу у ХХ ст.

1. Причини дії “закону Вагнера” в сучасних умовах.

2. Змішана модель розподілу у розвинутих країнах та її особливості в окремих країнах.
3. Проблеми бюджетного фінансування бідних у розвинутих країнах.
4. Проблеми запровадження негативного прибуткового податку.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд1§2.
2. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К. 2004. Розд 4.
3. Карлін М.І., Борисюк О.В. Управління державними фінансами. Луцьк, 2013. – Р. 1,2
4. Дікон Б., Халс М., Стабс П. Глобальна соціальна політика. К., 1999.
5. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. – К., 2000. – Гл.9.
6. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.5.
7. Жильцов Е.И. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М., 1995. Гл. V-VIII.
8. Курс экономической теории / Под ред. проф. М.И.Чепурина и проф. Е.А.Киселевой. Киров "АСА", 1997. гл.17.
9. Основи демократії /За ред. А. Колодій. – К., 2002.- Розд. 17.
10. Скуратівський В. Соціальна політика в контексті Європейської стратегії України // Вісник УАДУ. №3. – К., 2002. – с. 298-301.
11. Длугопольській О.В. Теорія економіки державного сектора економіки. К. 2007.
12. Карлін М.І. Державні фінанси України. К., 2008 – Розд. 1.
13. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. К., 2007.
14. Фінанси. Підручник / За ред. С.І. Юрія,В.М. Федосова. К., 2008 р.
15. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів, 2010.

Додаткова література

1. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010.
2. Общая теория финансов / Под. ред А.А.Дробозиной. М., 1995. Гл.9-10.
3. Сумароков В.Н. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования. М, 1996. Гл.2.
4. Kitterer W. Kosten der Burokratienber-walzcing. Kiel, 1989.

Семінар 4. Особливості фінансів США

При підготовці семінару слід особливу увагу звернути на повноваження місцевих органів влади у формуванні своїх бюджетів та на особливі повноваження податкової служби у США.

1. Федеральні фінанси США: доходи і видатки.
2. Фінанси штатів та місцевих органів влади у США.
3. Податкова система США та її вплив на фінанси підприємств та домогосподарств.
4. Податкова служба в США та права її працівників.

Основна література

1. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010. р. 1.
2. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 5
3. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. К., 2002. – Розд.24. §4.
4. Глущенко К.Л. Федеральний бюджет США. К., 1989.
5. Стігліц Дж. Економіка державного сектора. Пер. з англ.. К., 1998.
6. Дзюбик С.Д. Фіскальна політика К. 1998. – Розд. 3.
7. Дейкін А.И. Американський бюджет: нужды государства и потребности рынка // США: ЭПИ. – 1998. - №6. – с. 32-43.
8. Макконнелл К., Брю С. Економикс: принципы, проблемы и политика. М: Республика, 1992. Т.1. Гл.6. С.94-98.
9. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.5. §1-3, Гл.7
10. Жильцов Е.И. Экономика общественного сектора и некоммерческие организации. М., 1995. Гл. IX.
11. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.І, §1.7, Гл.4. §4.3
12. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 5, §2-4.
13. Фінанси. Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2008 р.
14. Ерасова Н.Б. Государственные и муниципальные финансы. М., 208. – Гл. 7.7.
15. Экономическая история зарубежных стран / Под ред. В.И. Голубовича. Минск, 1996. Гл. 6 §1.

16. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995. Гл.1.
17. Крисоватий А.І. Мельник В.І. Місцеві податки у США та особливості їх справляння // Фінанси України. – 1999. - №1 – с. 100-106
18. Хохлов М.П. Державний бюджет США: сучасні тенденції структурних змін // Фінанси України. – 1999. - №4 – с. 117 – 120.
19. Смирнов А. «Кредитний пазирь» и перколяция финансового рынка // Вопросы экономики. – 2008. - №2. – с. 4-30.
20. Булатов А. Шансы и перспективы финансового оздоровления // Международные финансы. – 2008. - №2. – с. 27-35
21. Карлін М.І. Фінансові системи країн Америки. Тернопіль, 2011. – р.1
22. Карлін М.І. Світові офшорні центри. К., 2015. – р.5

Додаткова література

1. Экономика зарубежных стран / Редкол.: В.П. Колесов и др.. М, 1990. Гл.13.
2. Райт Г. Державне управління. Перекл. з англ.. К.: Основи, 1994.
3. Волобуев В. Финансовые дилеммы США (Эволюция бюджетного регулирования экономики / М.: Наука, 1987.
4. Мунтіян В.А. Удосконалення фінансового забезпечення оборонної сфери // Фінанси України. 1997. №8. С.61-89.
5. Львовичкин С.В. Теоретичне обґрунтування державного боргу (на прикладі США) Фінанси України. – 1997. - №1. – с.65-70.
6. Галан Н.І. Система державної підтримки малих і середніх підприємств у США// Фінанси України. – 2006. - №1. с. 142-150

Семінар 5. Фінанси ФРН

При підготовці семінару студенти особливу увагу повинні звернути на наступні питання: в чому полягає фінансова самостійність земель і громад ФРН; які причини відставання розвитку східних земель та специфічні форми фінансової допомоги цим землям; в чому полягають особливості діяльності податкових служб в цих землях.

1. Федеративні фінанси ФРН та управління ними.
2. Фінанси земель і громад ФРН. Фінансування східних земель та його наслідки.

3. Особливості оподаткування у ФРН та його вплив на фінанси підприємств і населення
4. Особливості діяльності податкової служби у ФРН.

Основна література

1. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010. р. 1.
2. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 1.
3. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд 2. §1
4. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К.. 2004. Розд 8.
5. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 8
6. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. К., 2002. – Розд 24. §3
7. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. – К., 2000. – Гл. 12,22,23.
8. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 7-8.
9. Налоговые системы зарубежных стран / Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. М., 1997. Гл. 4.
10. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.І, §6, Гл.4, §5.
11. Жильцов Е.Н. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М,1995. Гл.9.
12. Руденко В.М. Фінансування соціального захисту у ФРН // Фінанси України, 1996. №1. С.63-75.
13. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.7
14. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995. Гл.3.
15. Общая теория финансов / Под. ред. А.А.Дробозиной. М., 1995. Гл.5, §1; Гл.6, §1; Гл.7, §3; Гл. 11, §2.
16. Податкова система в Німеччині. // Вісник податкової служби в Україні. – 1999. - №30.
17. [www. magazin – deutschand. De](http://www.magazin-deutschland.de)
1. Фінанси. Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2008 р.
18. Ерасова Н.Б. Государственные и муниципальные финансы. М., 208. – Гл. 7.4.

Додаткова література

1. Теорія і практика бюджетного регулювання у ФРН. , 1994.

2. Экономика зарубежных стран / Редкол.: В.П. Колесов и др.. М, 1990. Гл.15.
3. Райт Г. Державне управління. Перекл. з англ.. К.: Основи, 1994. Гл.1.
4. Экономическая история зарубежных стран / Под ред. В.И. Голубовича. Минск, 1996. Гл. 6, §3.
5. Лисенко Б. По-прежнему бедные родственники? // Известия, 1996. 30 апреля.
6. Информаторам – денежное вознаграждение // Зеркало недели, 1998. 24.01. С.10.
7. Высшее образование в Германии // Зеркало недели, 1997. 26.07. С.12.
8. Краснодемський В. Цвітуть калачики в дворі // Голос України, 1997. 6.11. С.10.
9. www.german-embassy.kiev.ua (Посольство Німеччини в Україні)
10. Новіков В., Надтогій В. Соціальна політика у ФРН: оплата праці та пенсійне страхування // Економіка України. - 1994.- №2.

Модуль2. Фінанси окремих країн світу

Семінар 6. Фінанси Франції

При підготовці цього семінару студенти повинні звернути посилену увагу на особливості побудови Державного бюджету Франції; на специфіку бюджетного процесу в цій країні; на особливості податку на додану вартість.

1. Державні фінанси Франції.
2. Регіональні і місцеві фінанси у Франції.
3. Особливості оподаткування підприємств і населення у Франції.
4. Особливості непрямого оподаткування у Франції.
5. Податкова служба у Франції.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 1.
2. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд 2. §1
3. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К.. 2004. Розд 8.
4. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 9
5. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. К., 2002. – Розд 24. §3

6. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 4, §2.
7. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.І, §10.
8. М.І. Карлін, О.А. Івашко Фінансові системи Австралії, країн та залежних територій Океанії. Луцьк., 2012. - §5.1, 5.2, 5.3.
9. Налоговые системы зарубежных стран / Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. М.,1997. Гл. 6.
10. М.І. Карлін Державні фінанси розвинутих країн. Львів. 2010. – р. 4.

Додаткова література

1. Гурне Б. Державне управління. Перекл. з фр. К., Основи. 1993.
2. Беллон Б. Финансовый капитал и промышленность Франции, М., 1983.
3. Общая теория финансов / Под ред. А.А.Дробозиной. М., 1995. Гл.5, §1; Гл.6, §1; Гл.7, §3; Гл. 11, §2.
4. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.7.
5. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995. Гл.4.
6. Фінанси. Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2008 р.

Семінар 7. Фінанси Великої Британії

При підготовці до семінару студенти повинні звернути увагу на особливості побудови податкової системи Великої Британії, насамперед на так звані «шедули» при оподаткуванні доходів громадян.

Питання

1. Структура державного бюджету В. Британії та шляхи його оптимізації.
2. Позабюджетні державні фонди В. Британії.
3. Місцеві фінанси В. Британії
4. Податкова система В. Британії та її особливості. Податкова служба В. Британії.

Основна література:

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 7.
2. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010. р. 9.
3. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд 2. §3

4. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 7

Додаткова література

1. Європейська інтеграція (За ред. Федонюка С.В., Лажніка В.Й.) Луцьк, 2008. р. 6§4.
2. Ткаченко Н.М. Податкові системи країн світу та України . К., 2004. – р. 2§2
3. М.І. Карлін, О.А. Івашко Фінансові системи Австралії, країн та залежних територій Океанії. Луцьк., 2012. – р. 1,2
4. Карлін М.І. Світові офшорні центри. – К. 2013.
5. Карлін М.І. Фінансові системи країн Америки. Тернопіль, 2011. - §19,5;19,10

Семінар 8. Фінанси країн-нових членів ЄС

1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Польщі.
2. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Угорщини.
3. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Чехії.
4. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Словаччини.

Основна література:

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 3,13,14.
2. Карлін М.І. Фінансова система сучасної Польщі. Луцьк, 2008.
3. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. К.. 2007. Р. 4,5,6,
4. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. – Р. 11. §1,2,3.
5. Карлін М.І. Балак І.О. Фінансові системи системи країн Центрально-Східної Європи. Луцьк, 2012. – Р. 1,4.

Додаткова література

2. Європейська інтеграція (За ред. Федонюка С.В., Лажніка В.Й.) Луцька, 2008. р. 6§4.

Семінар 9. Фінанси КНР та Індії.

При підготовці до семінару студенти повинні звернути увагу на особливості трансформації фінансової системи соціалістичної держави відповідно до вимог ринку, на специфіку реформування податкової системи КНР, на фінансові пільги у вільних економічних зонах.

1. Державні фінанси КНР. Доходи і видатки державного бюджету.
2. Регіональні і місцеві фінанси у КНР.
3. Особливості системи оподаткування у КНР та її вплив на доходи населення.
4. Фінансова система Індії. Податкова система Індії.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. – Р. 12. §1,3.
2. Христенко В.Б. Межбюджетные отношения и управление региональными финансами. М., 2002.- Гл.1 &1. Опыт Китая.
3. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 13,18.
4. Олійник О.М. Реформа податкової системи КНР // Тези міжнародної конференції “Проблеми вдосконалення податкової системи України”.- К., 1996. С.87-92.
5. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.ІІ-ІІІ.
6. Экономика зарубежных стран / Редкол.: В.П. Колесов и др.. М, 1990. Гл.24.
7. Мельянцеv В. Экономический рост Китая и Индии: динамика, пропорции и последствия // МЭ и МО. – 2007. - №9. – с. 18-25.
8. Жильцов Е.Н. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М,1995. Гл.1, с. 37-28.
9. Економіка зарубіжних країн /За ред. Ю.Г. Козака та ін. К., 2003. Розд. 3. &3.
10. Карлін М.І., Липовський І.П. Фінансові системи зарцбіжних країн: країни БРІКС (Бразилія, Росія, Китай Індія, ПАР. – Луцьк, 2013. -

Додаткова література

1. Общая теория финансов / Под ред. А.А.Дробозиной. М., 1995. Гл.5 §1.
2. Розпутенко І.В. Податкова політика і економічні реформи. К., 1996.
3. Финанси / Под ред. Радионовой В.М. – М., 1994. Гл.19.
4. Курс экономической теории / Под ред. проф. М.И.Чепурина и проф. Е А Киселевой. Киров ”АСА”, 1997. гл.23,24.
5. Отчет о мировом развитии – 1995. Вашингтон, 1995.С.142-144.
6. Звіт про світовий розвиток: важке завдання розвитку. К.: Абрис. 1994. Гл.1,7.
7. Столкновение двух экономических систем Китая // Финансовая Украина, 1996. 10.09. С.35.
8. Китайские перемены // Зеркало недели, 1998. 21.03. С.5.

9. Розпочато реформи // Голос України, 1998. 25.03. С.3.
10. [www. allechina.ru](http://www.allechina.ru).
11. [www. allechina.ru./rus/bisness/eko/china.php/](http://www.allechina.ru/rus/bisness/eko/china.php/)

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з курсу “Фінанси зарубіжних країн”

Тема 1. Фінанси Європейського Співтовариства (ЄС).

Тема 2. Фінанси країн Бенілюксу (Бельгії, Нідерландів, Люксембургу).

Тема 3. Фінанси нових індустриальних країн та країн, що розвиваються.

Самостійна робота №1. Фінанси Європейського Співтовариства (ЄС).

При підготовці індивідуального заняття слід звернути увагу на особливості формування і використання бюджету ЄС, на протиріччя між країнами ЄС щодо формування доходної частини цього бюджету в умовах розширення ЄС в 2004 р..

1. Доходи ЄС та особливості їхнього формування.
2. Видатки ЄС та напрями їхнього зменшення.
3. Дефіцит бюджету ЄС та способи його покриття.
4. Напрями удосконалення фінансування органів ЄС.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К., 2011.
2. Карлін М.І. Фінансова система сучасної Польщі. Луцьк. 2008. – р.19.
3. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К. 2004. Розд 3.
4. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2003. – 240 с. Част. 2. розд. 11
5. Бровкова Е.Б., Прудіус І.П. Финансово-кредитная система государства. К., 1997. С. 216-218.
6. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. – Гл.1, §10, Гл.3.
7. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.7.
8. Жильцов Е.И. Экономика общественного сектора и некоммерческие организации. М., 1995 – Гл. IV-V.
9. Бояр В.М. Фінанси Європейського Союзу. Луцьк, 2012

10. История народного хозяйства зарубежных стран (после Второй мировой войны) / Под ред. Л.И.Марковой. М., 1992.
11. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. К., 2007.
12. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009.
13. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995.
14. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. – М., 1994. – Гл.2, §4; Гл.8, §4-6.
15. Міжнародні економічні відносини, регулювання міжнародних економічних відносин. – К., 1994. – Розд.4.
16. Податкова система України / За ред. Федосова В.М. – К.: Либідь, 1994.
17. Федосов В.М. Налоги в экономике современного капитализма. – К.: Вища шк., 1977.
18. Губені Ю. Розвиток і адаптація аграрної політики Чеської республіки до інтеграційних вимог ЄС//Економіка України. – 2002 . - №7. – с. 78-82.
19. Конституции государств Европейского Союза / Под ред. А.А. Окунькова. М., 1997. – 816 с.

Додаткова література

1. Лебединський О. Моделі економічної інтеграції та уніфікація податкових систем // Проблеми економічної інтеграції України в Європейський Союз: теорія і стратегія. Зб. допов. міжнар. конф. – Львів, 1996. – С.191-195.
2. Экономика зарубежных стран / Редкол.: Колесов В.П. и др.. М, 1990. – Гл.12.
3. Фридман Р. Та ін. Приватизація в Центральній Європі. К., 1997.

Самостійна робота №2. Фінанси країн Бенілюксу (Бельгії, Нідерландів, Люксембургу).

При підготовці цього індивідуального заняття слід звернути увагу на особливості оподаткування доходів громадян у країнах Бенілюксу на податкові пільги для банківського сектору економіки.

1. Особливості фінансової системи Бельгії.
2. Особливості фінансової системи Нідерландів.
3. Особливості фінансової системи Люксембургу.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К., 2011.
2. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009.
3. История народного хозяйства зарубежных стран (после Второй мировой войны)/ Под. ред. Л.И.Марковой. М., 1992.
4. Суторміна В.М. та ін. Держава. Податки. Бізнес. – К.: Либідь, 1992. – Гл.3-7.
5. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. – Гл.1, §10-11.
6. Розпутенко І.В. Податкова політика і економічні реформи. К., 1996.
7. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. – М.: Фонд “Правовая культура”, 1995.
8. Налоговые системы зарубежных стран / Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. М., 1997. Гл.11.
9. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів, 2011. – р. 6,7,8

Самостійна робота №3. Фінанси нових індустріальних країн, та країн, що розвиваються.

При підготовці такого індивідуального заняття особливу увагу слід звернути на специфіку проведення фінансових реформ у цих країнах, коли їх економіка знаходилась в умовах галопуючої інфляції або гіперінфляції.

1. Особливості фінансової системи Тайваню.
2. Особливості фінансової системи Аргентини.
3. Особливості фінансової системи Малазії.
4. Особливості фінансової системи Того.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К. 2004. Розд 3.
2. Економіка зарубіжних країн. / За ред. Філіпенко А.С. та ін. - К., 1996.
3. История народного хозяйства зарубежных стран (после Второй мировой войны)/ Под. ред. Л.И.Марковой. М., 1992.
4. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / Под ред. Красавиной Л.Н. – М., 1994. – Гл.ІІІ, §6; Гл.ІІІІ, §5.
5. Розпутенко І.В. Податкова політика і економічні реформи. К., 1996.

6. Розпутенко І. Управління державними фінансами в перехідних економіках. - К., 1993.
7. Григорович О. Світові інтеграційні процеси: досвід Південної Кореї та проблеми України // Трансформаційні процеси в господарстві регіонів Східної Європи. Наук. допов. Міжн. Конф. – Ірпінь 1997. – с. 111-113.
8. Карлін М.І. Фінансові системи країн Америки. – Тернопіль, 2011. – р.5
9. Карлін М.І., Івашко О.А. Фінансові системи країн Африки, 2012. – р. 10
10. Карлін М.І. Світові офшорні центри. К., 2013 –
11. Карлдіні М.І. Фінансові системи країн Америки. – Тернопіль, 2013

Самостійна робота №4. Особливості фінансової системи Японії*

При підготовці цього семінару необхідно з'ясувати особливості розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів, специфіку формування доходів окремих регіонів країни (м. Токіо, острів Хоккайдо).

1. Теоретичні засади функціонування фінансової системи в Японії.
2. Особливості побудови та функціонування фінансової системи Японії.
3. Особливості оподаткування в Японії та його вплив на фінанси населення і підприємств.
4. Особливості прямого і непрямого оподаткування в Японії.
5. Особливості функціонування податкової служби в Японії.

Основна література

2. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. Розд. 7.
3. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 6
4. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010. р. 1.
5. Японський ступор // Контракти. – 2009. – 2.02. – с. 21.
6. Фінанси. Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2008 р.
7. Ермасова Н.Б. Государственные и муниципальные финансы. М., 2008. – Гл. 7.7.
8. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. К., 2002. – Розд 24. §5
9. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 6.
10. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.І §8, Гл.4. §4.

11. Жильцов Е.Н. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М,1995. Гл.9.
12. Экономическая история зарубежных стран / Под ред. В.И. Голубовича. Минск, 1996. Гл. 6 §1.
13. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира (справочник) – М., 1995. Гл.1.
14. Суторміна В.М. та ін. Держава. Податки. Бізнес. К., 1992. Гл. 3-7.
15. Налоговые системы зарубежных стран / Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. М., 1997. Гл. 1,9.
16. Стігліц Дж. Інфляційна параноя: Японський спад та рецепти // День. 2003.
17. Багатство по-японськи // Дзеркало тижня. 2006. -
18. Японський вісник // День. – 2003. – 1.08. – с. 20
19. Пашкеев С. Сигнал точного времени (о компании Сейко) // Бізнес. – 2007. – 24.09 с. 74-77

Додаткова література

1. Чернов И. Налоговые системы: Япония // Бизнес-информ, 1996. №10. С.35-36.
2. Сумароков В.Н. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования. М, 1996. (Табл. 2. – С. 202-203).
3. Налоговые органы и кадры Японии // Финансы. – 1994. - №2. – С. 57-62.

Самостійна робота №5. Фінанси Італії, Іспанії, Греції.

1. Загальна характеристика фінансової системи Італії.
2. Міжбюджетні проблеми в Італії та шляхи їх розв'язання.
3. Загальні основи побудови та реформування фінансової системи Іспанії в сучасних умовах.
4. Особливості фінансування автономних спільнот в Іспанії.
5. Фінансова система Греції: проблеми і перспективи.

Основна література:

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 3,13,14.
2. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010. р. 5,15,16.
3. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009. – Розд 2. §1,2,3
4. Ткаченко Н.М. Податкові системи країн світу та України. К., 2004. – р. 2§2

Додаткова література

3. Європейська інтеграція (За ред. Федонюка С.В., Лажніка В.Й.) Луцьк, 2008. р. 6§4.

Самостійна робота №6. Фінанси прибалтійських країн-членів ЄС та Словенії.

Питання

1. Фінансова система Латвії.
2. Фінансова система Литви.
3. Фінансова система Естонії.
4. Фінансова система Словенії.

Основна література:

1. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011. – розд 20,21,22,23.
2. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. – Р. 11. §4,7.
3. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 12

Додаткова література

1. Європейська інтеграція (За ред. Федонюка С.В., Лажніка В.Й.) Луцька, 2008. р. 6§4.
2. Бутаков Д.Д. Реформирование бюджетных систем: опыт Восточной Европы / Финансы. – 2000. - №9. – с. 53-56.

Самостійна робота №7. Фінанси Російської Федерації, Білорусії та Казахстану.

При підготовці семінару особливу увагу слід звернути на формування доходної частини суб'єктів федерації, на їх самостійність в розподілі своїх коштів, на особливості податкової системи Російської Федерації.

1. Федеральні фінанси Російської Федерації. Регіональні і місцеві фінанси у Російській Федерації.
2. Особливості системи оподаткування у Російській Федерації.
3. Фінансова система Білорусії.
4. Фінансова система Казахстану.

Реферати

1. Проблеми міжбюджетних відносин в Російській Федерації.
2. Російська модель бюджетного федералізму

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. К., 2007. – р. 2
2. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. – Р. 12. §1,3.
3. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 317 с. Част. 2. розд. 12
4. Христенко В.Б. Межбюджетные отношения и управление региональными финансами. М., 2002. -Гл.1.&1”Опыт Китая”
5. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996. Гл.І-IV.
6. Экономика зарубежных стран / Редкол.: В.П. Колесов и др.. М, 1990. Гл.24.
7. Сумароков В.Н. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования. М, 1996. Гл.4.
8. Жильцов Е.Н. Экономика общественного сектора и некоммерческих организаций. М,1995. Гл.9.
9. Шніцер М. Порівняння економічних систем. К., 1997, Розд. 10,18.
10. Налоговые системы зарубежных стран / Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. М., 1997. Введение.
11. Економіка зарубіжних країн /За ред. Ю.Г. Козака та ін. К., 2003. Розд. 3. &3.
12. Карлін М.І., Липовський І.П. Фінансові системи зарубіжних країн: країни БРІКС (Бразилія, Росія, Китай Індія, ПАР). – Луцьк, 2013. –р.2

Додаткова література

1. Курс экономической теории. / под ред. М.Н.Чепурина Е.О.Киселевой. Киров, 1997. Гл. 24.
2. Российский рейтинг падает? // Зеркало недели. 1998. 5.01. С. 10.
3. Десять лет системной трансформации в странах ЦВЕ и в России: итоги и уроки \\ Мировая экономика и международные отношения. 2000. №5
4. Строев Е.С. Самоопределение России и глобальная модернизация. М.: Экономика, 2001. – 351 с.
5. www.finansy.ru (Міністерство фінансів РФ)
6. www.nalog.km.ru (Міністерство податків і зборів РФ)

**Самостійна робота №8. Фінанси окремих країн Азії,
Африки та Латинської Америки.**

Питання:

1. Фінанси Південної Кореї.
2. Фінанси Індонезії.
3. Фінанси Бразилії.
4. Фінанси Мексики.
5. Фінанси Південно-Африканської республіки.

Реферати:

1. Фінанси Аргентини.
2. Фінанси Нігерії.
3. Фінанси Єгипту.

Основна література

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К., 2004. – Р. 12. §1,3.
2. Карлін М.І. Фінансові системи країн Азії. Тернопіль, 2013.
3. Карлін М.І., Івашко О.А. Фінансові системи країн Африки. Луцьк, 2012. - р. 2,6,21
4. Карлін М.І., Фінансові системи країн Америки. Тернопіль, 2011 – р 3,4,5
5. Карлін М.І., Липовський І.П. Фінансові системи зарубіжних країн: країни БРІКС (Бразилія, Росія, Китай Індія, ПАР). – Луцьк, 2013. –р.1,5
6. Головченко В.. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка. Латинська Америка. Австралія і Океанія К.. 2006.
7. Фитуни Л. Економіка Африки: вызови посткризисного розвитку. \ \ Азія и Африка сегодня. – 2010. - №9. – с. 8-14.
8. Державні фінанси в розвиткових перехідних країнах. К., 2006.
9. Шевчук В. Економічні реформи в Латинській Америці. Львів. 1999.

Додаткова література

1. Рунов Б.Б. Африка Южнее Сахары: новые формы организации хозяйственной деятельности // Азия и Африка сегодня. – 2010. - №9. – с. 23-26.
2. Суслина С.С. Республика Корея на постиндустриальной стадии развития. М., 1997.
3. Розділовська С.Ф. Міжнародний досвід: Корея від занепаду до процвітання // Економіка та держава. – 2007. - №2. – с. 71-74

Теми рефератів (ІНДЗ)
з курсу «Фінанси зарубіжних країн»

1. Бюджетна система і бюджетний процес в Австрії
2. Податкова система Австрії.
3. Бюджетна система і бюджетний процес в Бельгії.
4. Податкова система в Бельгії.
5. Бюджетна система і бюджетний процес у Великобританії.
6. Податкова система Великобританії.
7. Місцеві фінанси у Великобританії.
8. Особливості функціонування податкової служби у Великобританії.
9. Бюджетна система і бюджетний процес в Греції.
10. Податкова система в Греції.
11. Місцеві фінанси у Греції.
12. Бюджетна система і бюджетний процес у Данії.
13. Податкова система Данії.
14. Місцеві фінанси у Данії.
15. Бюджетна система і бюджетний процес в Ірландії.
16. Податкова система Ірландії
17. Місцеві фінанси в Ірландії.
18. Фінансова система Ісландії.
19. Бюджетна система і бюджетний процес в Ісландії.
20. Податкова система Ісландії.
21. Місцеві фінанси в Ісландії.
22. Бюджетна система і бюджетний процес в Іспанії.
23. Податкова система Іспанії.
24. Місцеві фінанси в Іспанії.
25. Особливості фінансів окремих провінцій Іспанії (Каталонії, Країни басків
26. тощо).
27. Бюджетна система і бюджетний процес в Італії.
28. Податкова система Італії.
29. Місцеві фінанси в Італії.
30. Фінансова система Канади.
31. Податкова система Канади.
32. Місцеві фінанси в Канаді.
33. Бюджетна система і бюджетний процес в Канаді.
34. Особливості фінансів окремих провінцій Канади.
35. Фінансова система Люксембургу.
36. Бюджетна система і бюджетний процес в Люксембурзі.
37. Податкова система Люксембургу.
38. Фінансова система Нідерландів.
39. Бюджетна система і бюджетний процес в Нідерландах.
40. Місцеві фінанси в Нідерландах.
41. Податкова система Нідерландів.
42. Фінансова система Нової Зеландії.
43. Бюджетна система і бюджетний процес у Новій Зеландії.

44. Податкова система Нової Зеландії.
45. Місцеві фінанси у Новій Зеландії
46. Фінанси домогосподарств у Новій Зеландії.
47. Фінансова система Австралії.
48. Бюджетна система і бюджетний процес в Австралії.
49. Податкова система Австралії.
50. Місцеві фінанси у Австралії.
51. Фінанси окремих штатів Австралії.
52. Фінанси домогосподарств в Австралії.
53. Фінансова система Норвегії.
54. Бюджетна система і бюджетний процес в Норвегії.
55. Податкова система Норвегії.
56. Місцеві фінанси в Норвегії.
57. Фінанси домогосподарств у Норвегії.
58. Фінанси окремих підприємств у Норвегії.
59. Фінанси підприємств в Австралії.
60. Фінанси підприємств у Новій Зеландії.
61. Фінансова система Португалії.
62. Бюджетна система і бюджетний процес в Португалії.
63. Податкова система Португалії.
64. Місцеві фінанси у Португалії.
65. Особливості фінансової системи США.
66. Специфіка діяльності податкової служби в США.
67. Фінанси окремих штатів у США.
68. Фінанси окремих міст США.
69. Фінанси підприємств у США.
70. Особливості соціального страхування в США.
71. Особливості пенсійного забезпечення в США.
72. Фінансовий ринок США.
73. Фінанси домогосподарств у США.
74. Фінанси підприємств у Великобританії.
75. Особливості соціального страхування у Великобританії.
76. Особливості пенсійного забезпечення у Великобританії.
77. Фінансовий ринок у Великобританії.
78. Фінанси домогосподарств у Великобританії.
79. Фінансова система Турції.
80. Бюджетна система та бюджетний процес в Турції.
81. Податкова система Турції.
82. Місцеві фінанси у Турції.
83. Фінансовий ринок у Турції.
84. Фінанси домогосподарств у Турції.
85. Фінанси підприємств у Турції.
86. Бюджетна система і бюджетний процес у Фінляндії.
87. Податкова система Фінляндії.
88. Місцеві фінанси у Фінляндії.

89. Особливості соціального страхування у Фінляндії.
90. Особливості фінансової системи Франції.
91. Особливості непрямого оподаткування у Франції.
92. Фінанси підприємств у Франції.
93. Фінанси домогосподарств у Франції.
94. Фінансовий ринок Франції.
95. Особливості фінансової системи ФРН.
96. Фінанси окремих земель у ФРН.
97. Фінанси домогосподарств у ФРН.
98. Фінанси підприємств у ФРН.
99. Особливості соціального страхування у ФРН.
100. Особливості пенсійного забезпечення у ФРН.
101. Фінансова система Швейцарії.
102. Бюджетний процес і бюджетна система Швейцарії.
103. Податкова система Швейцарії.
104. Місцеві фінанси у Швейцарії.
105. Особливості фінансів окремих кантонів у Швейцарії.
106. Особливості фінансової системи Швеції.
107. Податкова система Швеції.
108. Місцеві фінанси у Швеції.
109. Особливості соціального страхування у Швеції.
110. Особливості фінансової системи Японії.
111. Податкова система Японії.
112. Місцеві фінанси Японії.
113. Фінанси міста Токіо.
114. Фінансовий ринок Японії.
115. Особливості соціального страхування в Японії.
116. Фінансова система Чехії.
117. Бюджетний процес і бюджетна система Чехії.
118. Особливості податкової системи Чехії.
119. Особливості соціального страхування в Чехії.
120. Місцеві фінанси Чехії.
121. Фінансова система Угорщини.
122. Бюджетний процес і бюджетна система Угорщини.
123. Податкова система Угорщини.
124. Особливості соціального страхування в Угорщині.
125. Місцеві фінанси в Угорщині.
126. Фінансова система Республіки Корея.
127. Податкова система Республіки Корея.
128. Місцеві фінанси у Республіці Корея.
129. Фінанси домогосподарств у Республіці Корея.
130. Фінанси підприємств у Республіці Корея.
131. Особливості фінансової системи Польщі.
132. Податкова система Польщі.
133. Фінанси домогосподарств в Польщі.

134. Фінансовий ринок в Польщі.
135. Фінансова система Словаччини.
136. Податкова система Словаччини.
137. Бюджетний процес і бюджетна система Словаччини.
138. Місцеві фінанси у Словаччині.
139. Фінанси домогосподарств у Словаччині.
140. Фінансова система Мексики.
141. Податкова система Мексики.
142. Фінанси окремих штатів Мексики.
143. Місцеві фінанси в Мексиці
144. Проблеми обслуговування державного боргу Мексики.
145. Фінанси домогосподарств у Мексиці.
146. Фінанси окремих підприємств у Мексиці.
147. Фінансова система Чилі.
148. Особливості пенсійного забезпечення в Чилі.
149. Податкова система Чилі.
150. Фінансова система Бразилії.
151. Податкова система Бразилії.
152. Бюджетний процес і бюджетна система Бразилії.
153. Фінанси окремих штатів Бразилії.
154. Місцеві фінанси у Бразилії.
155. Фінанси підприємств у Бразилії.
156. Особливості соціального страхування у Бразилії.
157. Фінанси домогосподарств у Бразилії.
158. Проблеми обслуговування державного боргу Бразилії.
159. Фінансова система Аргентини.
160. Фінансова система Венесуели.
161. Фінансова система Перу.
162. Фінансова система Болівії.
163. Фінансова система Тайваню.
164. Фінансова система Індії.
165. Бюджетний процес і бюджетна система Індії.
166. Податкова система Індії.
167. Фінанси окремих штатів Індії.
168. Місцеві фінанси в Індії.
169. Фінанси підприємств в Індії.
170. Фінанси домогосподарств в Індії.
171. Особливості соціального захисту в Індії.
172. Особливості фінансової системи Китаю.
173. Податкова система Китаю.
174. Фінанси окремих провінцій Китаю.
175. Місцеві фінанси в Китаї.
176. Фінанси домогосподарств в Китаї.
177. Місце Гонконгу в фінансовій системі Китаю.
178. Фінансова система Малайзії. Фінансова система Таїланду.

179. Фінансова система Сінгапуру.
180. Фінансова система Ірану.
181. Фінансова система Афганістану.
182. Фінансова система В'єтнаму.
183. Фінансова система Куби.
184. Фінансова система Лаосу.
185. Фінансова система Корейської Народно-Демократичної Республіки.
186. Фінансова система Російської¹ Федерації.
187. Податкова система Р.Ф.
188. Місцеві фінанси Р.Ф.
189. Бюджетний процес і бюджетна система в Р.Ф.
190. Фінанси домогосподарств в Р.Ф.
191. Фінансова система Республіки Білорусь.
192. Фінансова система Казахстану.
193. Фінансова система Узбекистану.
194. Фінансова система Киргизької Республіки.
195. Фінансова система Молдови.
196. Фінансова система Румунії.
197. Фінансова система Болгарії.
198. Фінансова система Латвії.
199. Фінансова система Литви.
200. Фінансова система Естонії.
201. Фінансова система Словенії.
202. Фінансова система Хорватії.
203. Фінансова система Сербії і Чорногорії.
204. Фінансова система Туркменістану.
205. Фінансова система Пакистану.
206. Фінансова система Монголії.
207. Фінансова система Нігерії.
208. Фінансова система Лівії.
209. Фінансова система Єгипту.
210. Фінансова система Судану.
211. Фінансова система Південноафриканської Республіки.
212. Фінансова система Ізраїлю.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Фіскальна соціологія» в другому семестрі використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- залік.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з даного курсу студент може набрати двома способами: з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі екзамену та без урахування цих балів, але із здачею письмового екзамену. В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 бали)
- оцінки за індивідуальну роботу (10 балів)
- сумарна кількість балів за контрольні заходи (60 балів).

В другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються) визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 бали)
- оцінки за індивідуальну роботу (10)
- оцінки за письмовий залік (максимум 60 балів, з них по 20 балів за кожне запитання і).

Поточний контроль 40 балів		Контрольні заходи 60 балів	Сума 100
Змістовний модуль		2 модульні контрольні роботи по 30 балів	
1	2		
20	20	60	100

Критерії оцінювання

I. При поточному оцінюванні студент може набрати найбільше 40 балів: з них **Змістовий модуль 1-2: по 20 балів кожний** (із них: виступи на семінарі - 10 балів, що включає присутність на занятті 2 балів, доповнення 0,5 бали залежно від змісту).

II. Контрольні заходи складаються із двох модульних контрольних робіт, кожна з яких оцінюється по 30 балів Залік проводиться у письмовій формі оцінюється від 0 до 60 балів.

Шкала оцінювання:

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінне виконання	Зараховано
82-89	B	Вище середнього рівня	
75-81	C	Загалом хороша робота	
67-74	D	Непогано	
60-66	E	Виконання відповідає мінімальним вимогам	
35-59	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

Питання на залік

1. Суспільні блага і державні фінанси в умовах ринку.
2. Негативні і позитивні зовнішні екстерналії та фінансова політика.
3. Теорема Коуза.
4. Критика Коузом “податку Пігу”.
5. суспільний вибір та його вплив на публічні.
6. Правило більшості та ефективність розподілу державних фінансів.
7. Оптимум Парето.
8. Теорема К. Ерроу.
9. Методи фінансування державних видатків.
10. Мета і принципи формування державних доходів у демократичному суспільстві.
11. Основи оподаткування в демократичному суспільстві.
12. Розподіл податкового тягаря.
13. Ухилення від податків.
14. Тіньова економіка в зарубіжних країнах.
15. «Відмивання брудних грошей» та боротьба з цим явищем.
16. Бюджетне фінансування малозабезпечених.
17. Негативний прибутковий податок.
18. Причини і наслідки бюджетних дефіцитів.
19. Бюджетний дефіцит і державний борг.
20. Федеральні фінанси США.
21. Фінанси штатів та місцевих органів влади в США.
22. Податкова система США.
23. Податкова служба США
24. Особливості фінансової системи Японії.
25. Особливості оподаткування в Японії.
26. Податкова служба Японії.
27. Фінанси Європейського Союзу.
28. Дефіцит бюджету ЄС та способи його покриття.
29. Федеральні фінанси ФРН та управління ними.

30. Фінанси земель ФРН.
31. Особливості оподаткування підприємств і домашніх господарств в ФРН.
32. Податкова служба ФРН.
33. Фінанси Великобританії.
34. Державні фінанси Франції.
35. Місцеві фінанси Франції.
36. Особливості фінансів країн Бенілюксу.
37. Державні фінанси КНР.
38. Особливості формування і використання місцевих бюджетів у КНР.
39. Особливості прямого і непрямиго оподаткування у КНР.
40. Особливості фінансів постсоціалістичних країн у 90-ті роки ХХ ст.. – на початку ХХІ ст..
41. Федеральні фінанси Російської Федерації.
42. Регіональні та місцеві фінанси у Російській Федерації.
43. Особливості оподаткування у Російській Федерації.
44. Податкова служба Російської Федерації.
45. Фінансова система Польщі.
46. Особливості оподаткування підприємств і населення Польщі.
47. Місцеві фінанси Польщі.
48. Фінансова система Угорщини.
49. Фінансова система Чехії.
50. Фінансова система Словаччини.
51. Реформування пенсійного забезпечення в постсоціалістичних країнах (Польща, Словаччина, Угорщина).
52. Особливості фінансів Словенії
53. Фінанси Білорусії та проблеми їх функціонування.
54. Особливості фінансів постсоціалістичних країн Центральної Азії (Казахстан).
55. Фінанси окремих пострадянських країн Балтії.
56. Особливості фінансової системи Південної Кореї.
57. Особливості фінансової системи Індії.
58. Особливості фінансової системи Індонезії.
59. Особливості фінансової системи Мексики.
60. Особливості податкової системи Бразилії.
61. Проблеми реформування фінансової системи Нігерії.
62. Особливості реформування фінансової системи Південно-Африканської Республіки.
63. Фінансова система Єгипту.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. К.. 2004.
2. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. К.. 2007.
3. Карлін М.І. Фінансові системи країн Західної Європи. К., 2009.
4. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн. Львів.. 2010.
5. Карлін М.І. Фінансова система сучасної Польщі. Луцьк. 2008.
6. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу К.. 2011.
7. Карлін М.І. Фінансові системи країн Америки. Т., 2011
8. Андрущенко В.Л. Західна фінансова думка про природу державних фінансів. // Фінанси України. – 1996. - №12. – С. 21-25.
9. Андрущенко В.Л. Фінансова думка Заходу в ХХ ст. – Львів: Каменяр, 2000. – 303с.
10. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. – К., 2000.
11. Бьюкенен Дж., Талок. Исчисление согласия. - М., 1996.
12. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. С-Пб, 1996.
13. Годме П.М. Финансовое право. Перев. с франц. М.: Прогресс. 1980.
14. Государственные финансы. /Под ред. В.М.Федосова и др. – К.,1991.
15. Государственный бюджет / Под ред. М.Н.Ткачук. Минск, 1995. Гл.5.
16. Гурне Б. Державне управління. Перекл. з фр. К., Основи. 1993.
17. Державні фінанси. /Під ред. Немеца Ю. і Райда Г. Перекл. з англ. – К., 1998.
18. Дзюбик С.Д. Фіскальна політика. Навч. Посібник. К.: УАДУ., 1998.
19. Добриловський М. Основи фінансової науки. Курс лекцій. Подебради. УГА в ЧСР. 1934.
20. Долан Э. Дж., Макроэкономика. – С-Пб., 1994.
21. Дорнбуш Р., Фишер С. Макроэкономика. – К.: Основы, 1996.
22. Економіка зарубіжних країн. /Під ред. Філіпенко А.С. та ін. - К., 1996.
23. Економічний і соціальний розвиток України у 1996 р. – К.,1997.
24. Экономика зарубежных стран / Редкол.: Колесов В.П. и др.. М, 1990.
25. Экономическая история зарубежных стран. /Под ред. Голубовича В.И. – Минск,1996.
26. Жильцов Е.И. Экономика общественного сектора и некоммерческие организации. М., 1995.
27. История народного хозяйства зарубежных стран (после Второй мировой войны)/ Под. ред. Л.И.Марковой. М., 1992.
28. Коуз Р. Фирма, рынок и право. – М., 1993.
29. Курс экономической теории / Под ред. проф. М.И.Чепурина и проф. Е.А. Киселевой. Киров: ”АСА”, 1997.

30. Макконел К., Брю С. Экономика: принципы, проблемы и политика. М: Республика, 1992. Т.1.
31. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. – М.: Фонд “Правовая культура”, 1995.
32. Мітіліно М.І. Основи фінансової науки. – К.: Держвидав. 1929.
33. Налоги в развитых странах / Под ред. Русакова И.Г. – М., 1991.
34. Наукові праці НДФІ. Науковий збірник. Вип.1. – К., 1996.
35. Общая теория финансов / Под ред. А.А.Дробозиной. М., 1995.
36. Особенности налогообложения и законодательные меры предупреждения уклонения от налогов в зарубежных странах. Сб.реф. НИИ МВД Р.Ф. – М.,1992.
37. Павловський О. Шлях України. – К., 1996.
38. Перегудов С., Семенко И. Лоббизм в политической системе России // МЕ и МО, 1996.-№9.- с.28-42.
39. Податкова система України / За ред. Федосова В.М. – К.: Либідь, 1994.
40. Рывок в рыночную экономику. Реформы в Украине: Вигляд изнутри./ Под ред. Л.Хоффмана и А.Зиденберга. - К., 1997.
41. Розпутенко І. Державні видатки в перехідних економіках. – К., 1998.
42. Розпутенко І. Управління державними фінансами в перехідних економіках.- К.,1993.
43. Сакс Дж., Пивоварский О. Экономика переходного периода. К, 1996.
44. Самуельсон П. Экономика. Львів: Світ, 1993.
45. Семюелсон П., Нордгауз В. Макроекономика. – К.: Основи, 1996.
46. Стиглиц Дж. Е. Экономика государственного сектора / Перекл. з англ. – К.: Основи,1998.
47. Сутормина В.М. та ін. Держава. Податки. Бізнес. – К.: Либідь, 1992.
48. Сутормина В.М. Финансы капиталистических государств. – К.: Вища шк., 1983.
49. Теория финансов. / Под ред. Заяц Н.Е. и др. – Минск, 1997.
50. Україна на роздоріжжі. Уроки міжнародного досвіду економічних реформ. / За ред. Зинденберга А. та Хоффмана Л. – К.: Фенікс, 1998.
51. Финансы. Денежное обращение. Кредит / Под ред. Дробозиной А.А. – М., 1997.
52. Финансы капитализма / Под ред. Болдырева Б.Г. – М., 1990.
53. Фінанси зарубіжних корпорацій / За ред. Федосова В.М. – К.: Либідь, 1993.
54. Хайек Ф. Общество свободных. – Лондон, 1990.

55. Шаповал В.М. Виконавча влада в розвинутих країнах (конституційно-правовий аспект). Навч. посіб. – К.: УАДУ, 1996. – 60с.
56. Шніцер М. Порівняння економічних систем. – К., 1997.
57. Юрій С.І. Дивергенція фінансів у розгортанні ринкових відносин // Фінанси України. – 1996. - №9. – С.5-12.
58. Якобсон Л. Экономика общественного сектора. – М., 1995.